

SISZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 10 k.
Negyedévre ..... 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Utókra postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XIX. évfolyam 121. szám.

Nagy-Várad.

Csütörtök, 1913. május 29.

A nagy per.

A Désy—Lukács pör kezd szenzációkkal szolgálni.

Eddig is tudtuk, hogy volt, van és lesz pártkassza, azt is tudtuk, hogy a pártkasszát nem önzetlen ajándékokból szedegetik össze fillérenként, hanem súlyos százezresek vándorolnak be egyesektől. De még ezt eddig nyiltan, ország-világ előtt nem szellőztette senki. A Lukács—Désy-pörnek tulajdonítható, hogy a pártkassza mivoltával a világ lassankint egészen részletesen megismerkedik.

Megtudtuk egyik tanu vallomásából, hogy egyes bankok, a melyek az állammal összeköttetésben állanak, óriási pénzeket szállítanak adott alkalmakkor a pártkasszába. Megtudtuk, hogy ezeket diszkrét címen kezelik. De hát ujság ez nekünk?

Szó sincs róla.

Mindezt tudtuk, vagy legalább is sejtettük. De semmi szükség sem volt arra, hogy ezeket a nyilvánosság előtt pertraktáljuk s az egész világ előtt nyilvánossá tegyük, hogyan telik meg a pártkassza Magyarországon.

Mert a per végeredménye csak annak nyilvánosságra jutása lesz, hogy Magyarországon pártkasszával dolgoznak. Igaz, hogy ezt másutt nem igyekeznek minél jobban a világ számára adni. Bennünket ér a kétes értékű dicsőség, hogy ha ezentul pártkasszáról lesz szó, példaképpen mindig Magyarországot fogják idézni.

A nagy pernek nem az ítélet lesz a csattanója, mint más, normális pereknél szokás. Itt a tárgyalás részletei közben folynak a csat-

ogások, a pervesztés pedig nem Désy vagy Lukács, hanem Magyarország hirneve lesz. A per fordulatait feszült figyelemmel kísérik s most már nem látszik kizártnak, hogy a per nyomán politikai meglepetések is következnek.

Budapest, május 26.

A zalatnai házvétel után ma a Magyar Bank üzletei kerültek sorra. Arról a 4.800.000 koronáról van szó, melyet állítólag a Magyar Bank három lejárt szerződésének a meghosszabbításáért a pártkasszának fizetett. Az első tanu ebben az ügyben Vajda Imre, a Magyar bank igazgatója volt.

Vajda drámai módon beszélt el az Elek Pállal való összeütközését, a mely odáig fajult, hogy illegális kiadásait a büntető járásbíró előtt lefolyt tárgyaláson leplezte. Ezekből a bírósági aktákból merítették később Désyék az anyagot.

Érdekes följegyezni való a mai napról, hogy Tisza István gróf a büntető törvényszék elnökének levelet írt, melyben kéri tanunak való megidőzését. Értesülésünk szerint Tisza István gróf felelni akar Désynek ama vallomására, hogy az elnök nem engedte meg neki, hogy a vádjait sürgős interpelláció alakjában a Ház elé vigye.

A pártkassza.

Szünet után az elnök bejelentette, hogy a pénzügyminiszteriumtól nyert értesülése szerint olyan írásbeli ajánlat, mint a minék a védő a felolvasását kérte, nem érkezett be.

Ezután áttértek a sószerződés tárgyalására. Vajda Imre, a Magyar Bank volt vezérigazgatóhelyettese volt az első tanu. Az elnök kérdésére elmondja, hogy 49 éves, bajmoki születésű, református vallású bankár.

— Legyen szíves, mondja meg tanu ur, meddig volt alkalmazva a Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. kötelékében.

— Husz esztendeig.

— Való-e az, hogy Elek Pál a banknál bizonyos összegről könyvszerűleg elszámolni nem akart vagy nem volt képes?

— Igen.

— Mi volt ez?

— Voltak diszkrét kiadások, amelyeknél Elek Pál járt el és bemondott összegeket, amelyeket bizalomra egyszerűen el kellett ismerni Szalay Bélának és nekem.

— Önöket ki bizta meg, hogy ezt ellenőrizzék?

— Az igazgatóság. Azután, hogy ezek az összegek ki lettek fizetve, egy véletlen folytán Elek Pál vagyonában nagyobb összeget konstatáltam. Kerestem ennek az eredetét.

— Elek Pálnak folyószámlája volt a banknál?

— Folyószámlája volt és ez összegeket folyószámlára vette föl. Most aztán el kellett volna vele számolni. Azután az idő után, hogy ezt az összeget kifizették, konstatáltam, hogy Elek Pál a banknál visszafizetett 995.000 koronát. Minthogy a felelősség engem terhelt a szignálás tekintetében, természetesen kötelességem volt megkérdezni, honnan származott ez a 895.000 korona. — Erre ő nekem először azt mondta, hogy nem is tud róla, ő nem fizetett, nem tud semmit. En ezt nem hittem, utána jártam a dolognak és megkérdeztem a pénztáros, hogyan írta a javára a 895.000 koronát, mikor Elek Pál nekem azt mondta, hogy nem is tud erről az összegről, nem volt és nincs is pénze. A pénztáros azt mondta, hogy Elek személyesen fizette le.

Magától értetődik, hogy miután ily körülmények között fizetett le Elek Pál és én megkérdeztem tőle, hogy fizetett-e vagy sem, azt mondta, hogy neki nem volt semmi pénze, stb. Erre én azt feleltem: Kérem, valami nincs rendben. Ujra kérdőre vontam és azt mondtam neki: On nagyon jól tudja, hogy nekem bizalmas kiadásokat kell szignálnom! legyen szíves felvilágosítást adni, mi történt. Erre nekem egy másik dolgot mesélt, hogy eladott egy erdőt Chrensteinnek 160.000 koronáért. Ez sem volt való. Kijelentettem, hogy ezt a magyarázatot nem fogadom el. Elek nagy zavarba jött. En Szalai útján azt a prozociót tettem neki, hogy ha könyveiből ki fog tűnni, hogy a 890.000 korona neki jár, az elszámolást el fogom fogadni.

Számítottam rá, hogy rá fog jönni, hogy a pénz a banké. Nem így történt. Surlódások kezdődtek köztünk, melynek tendenciá-

SZEPESSEGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schrolli-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHEŐK**

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZAM.

ját láttam. Elek a működésemet egyre kifogásolta s mikor láttam a dolog tarthatatlanságát, felszólítottam, hogy hozza rendbe a 890.000 koronát. Elek azt felelte, hogy ezt ő már rendezte. Kértem az elszámolást, Elek megtagadott minden fölvilágosítást, mire megtagadtam az összeg szignálását. Sőt kifejeztem azt a gyanumat, hogy egy millió az az összeg, melylyel nem tud elszámolni. Azt mondtam, még 150.000 korona hiányzik, adja ide a kontókat. Kivette a kontókat az íróasztalából s abból csakugyan konstatáltam a 150.000 korona hiányt. A kontók nálam maradtak. Még egyszer megnéztem őket s még 87.000 korona hiányt konstatáltam. A hiány tehát 1.870.000 korona volt. Ebből a dologból ellentét támadt köztünk. Elek azt mondta nekem, nem tud elszámolni a millióval, büntessem meg. Legyen a fele a banké, a fele az övé. Azt feleltem, hogy erre nem állok rá. Elek mondta ezután, hogy kifog engem turni a bankból.

Meg is indította erre nézve a tárgyalásokat. Egy alkalommal elvesztettem a nyugalmamat, a legképtelenebb sértéseket szórtam a fejébe, ő pedig engem hátulról tetteg inzulált. De rögtön megbánta s nagyon kért, ne tegyek semmit. En kiutasítottam a szobámból s elmentem Herzog Péterhez, a kinek jelentettem, hogy kénytelen leszek most Eleket provokálni. Herzog Péter és Mór iparkodtak engem erről lebeszélni, mert ártok vele az intézetnek. Azt mondtam nekik, magukra bízom, mit fognak ebben határozni, én alávetem magamat határozatuknak.

Az ő tanácsukra jegyzőkönyvileg intéztük el a dolgot, úgy hogy kölesönösen becsánatot kértük. Ezek után kijelentettem, hogy immár nem maradok meg az intézetnél. Elek elküldte hozzám Szalait s kért, hogy maradjak meg, mindent jóvá fognak tenni.

A vége az volt, hogy leköszöntem az igazgatósági állásomról s 200.000 koronával kaptam kevesebbet, mint a mennyi megilletett volna. Mikor leköszöntem, gondolkodni kezdtek, hogyan lehetséges az, hogy ott hagyok egy fényes állást, mely 40.000 koronát hozott nekem. Kisütöttek, hogy én valami támadásra készülök, s akkor irták hozzám, hogy a támadást megelőzzék, ama bizonyos sértő levelet.

Az elnök: Tud arról, hogy a bank szerződéses viszonyban áll az állammal?

— Hogyne? Több üzlet révén.

— Tud arról, hogy a sószerződés tárgyában kötött üzlet lejárt?

— Igen. Lejárt 1910 végén. De 1909 végén a miniszter fölmondta a szerződést azzal az üzenettel, hogy a fölmondás csak formáság. Meg fogjuk ujítani, csak az a hibájuk, hogy külön-külön lejártnak. Biztosra vettük azonban, hogy meg fogják a szerződést ujítani.

— Tud-e arról, hogy Elek részben ennek a szerződésnek a meghosszabbításáért fizetett volna a pártkasszájának?

— Elek mondta nekem, hogy igenis fizetett a meghosszabbításért, azzal a megokolással, hogy különben nehézségeink lesznek.

— Az összeget nem mondta?

— Azt mondta, hogy összesen 4.500.000 koronát kell fizetnie. De én csak egy nyugtát láttam 500.000 koronáról.

— Mondta Elek, hogy kinek a kezébe fizette?

— Nem mondta. Nekem csak azt mondta, hogy a pártkasszába fizeti.

— Nem mondta, hogy ez a 4.800.000 korona a kincstárt illette volna meg?

— Azt nem mondta.

— Megtörtént máskor is, hogy a pártkasszába fizettek?

— Hogyne. Gyakran. Egy alkalommal azt mondta, hogy 25.000 koronát kell fizetnie a pártkasszába s hozzátette, hogy csak annak örül, hogy a Hitelbanknak többet kell fizetnie. (Derűtség.)

— Mikor volt ez?

— Vörös László idejében.

— Megkapta a bank az egyezség alapján az 1.800.000 koronát.

— Nem.

— Az állítatik, hogy ebből 1.100.000 korona a pártkasszából folyt.

— Nekem mondta Elek Pál, hogy nekünk az egyezséget fizetnünk kell a pártkasszába. Osszeget nem mondott.

Vajda Imre kihallgatása fél egy órakeréért véget.

A koronatanu.

Ezután következett Károlyi Imre gróf kihallgatása. Elmondja, hogy Vajda feljelentése következtében Elek Pál ellen, becsületbiróság ült össze, melynek tagjai Barkóczy, Andrassy Gyula, Ullmann Adolf és Károlyi Imre voltak. A becsületbiróság előtt Elek nyugtákkal és szóval igazolta magát a vád ellen, hogy ő felhasználta volna a bank pénzét a saját céljaira, vagy szabálytalanul. Az összegre nem emlékszik, körülbelül 4 és fél millió volt.

Elnök kérdi, látta-e a nyugtákat? Tanu kijelenti, hogy egy nyugtát látott Kázár miniszterelnökségi főigazgató aláírásával 2 millió 825.000 koronáról. Elek bizonyította, hogy ezt az összeget Lukács beleegyezésével a pártkasszába fizette be. A 200.000 koronáról nem tudott elszámolni.

Sándor Pál kijelenti, hogy ő két nyugtát látott.

Ullmann Adolf 4 millió 700.000 koronára emlékszik. — Erről Lukács maga is tudott.

Andrassy Gyula a becsületbiróságban történt szerepléséről tesz vallomást.

Zichy János amit tud azt, a minisztertanácsban tudta meg és így királyi engedelem nélkül nem vallhat.

Délután.

Az elnök bejelenti, hogy Tisza István levelet intézett hozzá, melyben kihallgatását kérte. A bíróság Tisza kihallgatását elrendelte.

Jeszenszky Sándor nem kapott felmentést a hivatalos titok megőrzésére nézve, ezért a bíróság nem hallgatja ki.

Padnek József kijelenti, hogy ő mint bizalmi letétet kezel 500.000 koronát.

Fejérvary Imre báró semmi féle pénzt nem kezel sem mint ellenőrző közeg nem szerepelt.

Lersz Vilmos, Horánszky Lajos, Steényi József jelentéktelenebb vallomásokat tettek. Ezután az elnök a tárgyalást holnapra halasztotta.

A szövetségesek viszálykodása.

Szófia, máj. 28.

Petrov tábornok ujságíróknak kijelentette, hogy a Szerbiával és Görögországgal való konfliktus békés kiegyenlítése nagyon kétséges, mert a szerbek és a görögök teljesíthetetlen követeléseket támasztanak. Lehetetlen, folytatta a tábornok, hogy mi engedjünk; követeljük, hogy Szerbia a szövetségi szerződést teljesítse és hogy a görögök Szalonikit kiürítsék.

Bolgár jegyzék.

Bécs, máj. 28.

A Reichspost jelenti Szófiából, hogy a kormány a hatalmakhoz intézendő jegyzéket készít elő. A kormány kijelenti, hogy Szaloniki tekintetében aláveti magát a nagyhatalmak akaratának. A kormány e kijelentéséhez előkelő bolgár részről még megjegyzi, hogy a bolgár-görög helyzet nem élesedett ki. Bulgária magának követeli ugyan Szalonikit, de nem gondolt arra, hogy brutális módon elvegye. Ezt a kérdést csak a hatalmak oldhatják meg, de valamennyi hatalom együttesen, nem pedig egyes hatalmak, sem a hármasszövetség, sem a hármasszövetség. Ha a hatalmak Görögországnak itélik oda Szalonikit, akkor Bulgária lemond erről a kikötőről, különben pedig csak szerencsétlen háboru birhatná rá Bulgáriát arra, hogy követeléséről lemondjon.

Külön békét köt

a bolgár a törökkel.

Szófia, máj. 28.

Jól értesült forrásból jelentik, hogy Londonban, a bolgár és a török delegátusok még ma alá fogják írni a békeszerződést.

Gyilkolják az örményeket.

Konstantinápoly, május 28.

Az örmény patriarkátushoz érkezett jelentések szerint Sigirt (?) helységben (Bitliszi vilajet) tizenegy örményt megöltek.

Kicszerélik a boszniai katonákat.

Bécs, május 28.

A király elrendelte, hogy az 1902—1905-ik évi tartalékosokat és póttartalékosokat és a legtöbb kedvezményű más tartalékosokat, akiket annak idején a boszniai, hercegovinai és dalmátországi létszámfőlemelések miatt behívtak, elbocsássák és amennyiben tartalékos legénységek rendelkezésre állnak, ifjabb tartalékosok és nem kedvezményes póttartalékosok által pótoltsanak. Ez a rendelkezés egyrészt arra vezethető vissza, hogy a külső helyzet a boszniai, hercegovinai és dalmátországi csapatok létszámának leszállítását nem teszi lehetségessé, másrészt pedig arra az igyekezetre, hogy az immár

Olcsó Nyári Keztyük

kitünő tartós minőségben már
30 fillértől szerezhetők be

SAJÁT GYÁRTMÁNYU KEZTYÜK TISZTÍTÁSA 16 FILLÉR.

Fehér János

keztyüs Bémer-téri üzletében.
TELEFON 419.

több hónap óta aktív szolgálatban lévő tartalékosoknak és póttartalékosoknak lehetővé tegyék, hogy családjukhoz visszatérjenek. A régebbi tartalékos legénységet csak a fiatalabb korosztályok megérkezése után fogják elbocsátani.

Miskolczi Ferenc ünneplése.

Az album átadása.

Biharvármegyei tisztviselői kara impozáns módon adott kifejezést tegnap annak a ragaszkodásnak és szeretetnek, mellyel Miskolczi Ferenc dr főispánnal szemben viselkedik.

Tudvalevő dolog, hogy Biharvármegyei főispánja, dacára a minden oldalról megnyilvánult óhajnak, határozottan kifejezést adott annak, hogy harminc éves közszolgálati jubileuma alkalmából semmiféle ünnepeltetésben ne részesítsék. A tisztviselői karnak azonban nem tilthatta meg, hogy bármily uton is ne fejezzék ki hozzávaló ragaszkodásuknak bizonyosságát.

A vármegyei tisztikara egy album átnyújtásában találta meg a legmegfelelőbb módját annak, hogy a főispánnal szemben érzett kötelezettségét lerójjá.

A diszes albumot tegnap délelőtt 10 órakor nyújtották át a főispánnak. Délelőtt fél 10 órakor volt a gyülekezés az alispánnál, ahol a központi tisztikaron kívül egymásután jelentek meg a kórházi, az állami építészeti, a járási főszolgabírói tisztikar. Mintegy százhusz tagból álló ünneplő testület vonult fel a megyeháza kistermébe, melynek közepén helyezték el a diszes albumot.

Pár perc múlva feltáruktak a terem szárnyas ajtóit és megjelent Miskolczi Ferenc dr főispán a tisztikar előtt. Hatalmas éljenzéssel fogadta a tisztikar a főispánt. Az óváció lecsillapultával mély csendben kezdett beszélni Fráter Barnabás alispán.

Méltóságos Uram!

Kedves Barátom!

Nem a sablonszerű tisztelet hozott ide minket, hanem az igazi őszinte igazi tisztelettel párosult szeretetet, a melyet ez a tisztikar irántad, mint ember iránt mindig érzett. Eljöttünk, hogy a közszolgálat terén eltöltött idő 30-ik évfordulóján üdvözöljünk és Isten áldását kérjük a jövő munkádra. Harminc év nagy idő egy ember életében, de nem csak nagy idő, hanem magasztos és felemelő, ha mint nálad nemes munkában telik el. Hogy mit tettél 30 év alatt vármegyénk javára, azt fölösleges ismertetni, hiszen köztudomású, azt nem is akarom, nehogy az igazmondással hízelgőnek láttassam. Egyet azonban nem hallgathatok el és ez a te nemes érzésű szived jósága, melyet mi tisztviselők, akik együtt működünk a multban veled, a legközvetlenebbül éreztünk a multban mindenkor és igyekeznünk fogunk a jövőben is érezni. Ezért mi büszkék vagyunk. Ezért fogadd hálasköszönetünket.

Es most, mikor a vármegyei tisztikarának szerény emlékét átadom, fogadd azt

szívesen, mint ahogy azt adjuk. Kivánjuk, hogy fogadd annak lapjait sokáig és eközben gondold az együtt közszeretben és köz-tiszteletben eltöltött időre. Gondolj reánk mint munkatársaidra.

Isten éltesen és áldjon meg a vármegye és kedves családod örömeire, boldogságára.

Percekig tartó taps és éljenzés lecsillapult után meghatottan kezdett beszélni a főispán.

A főispán beszéde.

Tekintetes Alispán Ur!

Tekintetes Vármegyei Tisztikar!

Szeretett Barátaim!

Fogadjátok ezen engem mélyen megtisztelő üdvözlésért és a most átnyújtott gyöngéd szeretetteljes, nekem örökbecsű emlékért hálás köszönetemet.

En Kedves Barátaim a vármegye szeretetében nőttem fel, életem java kora itt, köztetek, a vármegye szolgálatában folyt le! Engem a vármegyei tisztikar igen sok tagjához ifjúkori barátság és hivatalos pályám kezdetéig visszanyúló munkatársi viszony erős és bensőségteljes szálai fűznek!... Az ilyen kötelék az idők folyásaival nem változik, de ha a természet örök törvénye szerint — mint minden — ez is változhatna volna alá vetve, csak annyiban változhatik, hogy a haladó korról mélyebb és intenzívebb lesz! Az évek multával egy-egy értékes szállal erősödik! Szeretett Barátaim! én lelkemben úgy érzem, hogy az ifjúkori barátság s az eltűnt drága mult oly kedves emlékekkel kötik az én szívemet a vármegyéhez és hozzátok, a vármegyei érdemes tisztviselőihez, hogy ezt a köteléket már széjjel választani — bárhogy változzék meg a viszonylat közöttünk, még erőszakkal széjjeltépni sem lehet!

A sors úgy határozott felettem, hogy most már nem mondhatom magamat a vármegyei tisztviselőjének!... A vármegyei tisztikar tagjának, de engedjétek meg, hogy mint oly hosszú időn keresztül volt tisztviselője a vármegyének mindenkor, a legteljesebb mértékben, együtt érezhessek veletek!...

Ti legjobban tudjátok, hogy hosszú közszolgálatom alatt soha nem kerestem, sőt minőég kerültem az ünnepeltetést; mert mindég azt tartottam és tartom ma is, hogy a kötelességteljesítés nem érdem! S aki kötelességteljesítést, csak annyit tesz, amennyivel tartozik! S ezért semmi nemű köszönetre, vagy ünnepeltetésre reá nem szolgált és ha most mégis minden igyekezetem és tiltakozásom dacára sem sikerült teljesen az ünnepeltetés elől kitérnem s 30 éves hivatalos működésemet betöltése alkalmából a vármegyei tisztikar fényt áraszt reám, ez nem az én terhekre irandó! Mert szerintem ez az ünneplés nem az én — a személy, az egyes ember ünneplése, hanem ünneplése egy hosszú közszolgálatnak, amelyet együtt végeztünk! Amelyet a vármegye tekintetes törvényhatósági bizottságával és a vármegyének tekintetes tisztikarával együttesen! egyetértve! egy cél érdekében: a vármegye és annak minden rendű és rangú, nemzeti-ségű és vallású lakosa boldogulása érdekében, együttesen vállalva kifejtettünk.

Igy fogva fel ezen ünneplést, azt nagy örömmel, meglepődéssel és hálás köszönettel fogadom, mert megnyugtatta az én lelkiismeretemet is, hogy ebben a hosszú, együtt-

tes működésben talán az én igénytelen hivatalos ténykedésem is a köz javára szolgált.

Igy értelmezve ezen ünneplést, azt főrészen a vármegyére és a vármegyei tisztikarára, Reátok kedves Barátaim, a vármegyei közszolgálat érdemes munkásaira háritom át, a vármegyére, amelynek oly kiváló férfiak voltak előttem vezetői s oly kifogástalan volt tisztikara, ennek folytán olyan lett közszelleme, hogy ha bárki itt a vármegyében helyét megállja, nem pusztán az ő érdeme, hanem a vármegyéé és tisztikaré is, amelyben ilyen szellem, a kötelességteljesítés szelleme uralkodik.

A magam részére ez ünnepeletéből csupán azt a konzekvenciát vonom le, hogy ebből nekem egy nagy új erkölcsi adósságom támadt! Amely újabb és buzgóbb tevékenységre serkent s amely adósságot, félek — bármiként igyekszem is — életem fogytáig sem leszek képes letörleszteni.

Most pedig ismételve megköszönöm szíves előzékenységeket, melyet irántam, 30 éves közszolgálati működésemet betöltése alkalmából itteni megjelenéseikkel tanusítottatok. Megköszönjem, hogy e nagy vármegyei különböző vidékeiről összesereglettetek, hogy ezen alkalomból engem testületileg üdvözöljétek! Hálásan köszönöm tekintetes Alispán urnak és a vármegyei tekintetes Tisztikarának szíves megemlékezését! Köszönöm, gyöngéd figyelmét, a diszes és nekem oly kedves emléket, köszönöm a mindig tapasztalt, sok nehéz és kényes körülmények között megintgathatlannak bizonyult támogatást, köszönöm az ügybuzgó tevékenységet! De mindezekfelett hálásan köszönöm a vármegyei Tisztikar igaz barátságát és meleg szeretetét! Ez az, ami főképpen büszkeséggel tölt el és ez az én legszebb jutalmam! Ez az, amire bárhogy változzék is sorsom, mindég boldogan és büszkén fogok visszatekinteni! És ez az, amit kérek, hogy tartsátok fenn számomra a jövőben is!

Aldjon meg az Isten mindnyájatokat és a mindenható segítsége és áldása kíséretében benneteket mindenkor éltetek további folyamán...

A főispán utolsó szavait elfojtották a szeméből előtörő könnyek. Ismételten felzúgott a taps és éljen. Eközben a főispán a tisztviselőkkel fogott kezét. Fráter Barnabás alispánt és Wallner Ödön főügyészt megölelte s megcsókolta a főispánt.

Távirati üdvözlések.

Miskolczi Ferenc dr főispánt jubileuma alkalmából igen sokan keresték fel távirati uton. Többek között a kormány tagjai és a vármegyei országgyűlési képviselők kivétel nélkül üdvözölték a jubiláns főispánt.

Tisza István Debrecenben. A tiszántúli református egyházkerület ma kezdte meg több napra terjedő közgyűlését, amelyen Tisza István gróf is megjelent.

Tisza István gróf az éjjel érkezett meg Debrecenbe, az éjszakát szalonkocsijában töltötte, majd gyalogosan indult el a kollégiumba, ahol kilenc órakor megkezdődött a közgyűlés. Balthazar püspök rövid imája után Degenfeld mondta a megnyitó beszédet, amely után áttértek a napirend tárgyalására.

A napirenden szerepel az egyetem ügye

8 hó végéig rendkívüli leszállított árak! Elegáns kostümök

25 K-tól, divatos felöltők 18 K-tól, lüszterből 12 K-tól, szüve- és gyapju delin pongyolák 12 K-tól, mosó cretonból 6 K-tól, izléses blousok selyemből 7 K 50 f.-től, szüve- és gyapju delinből 5 K-tól, Madeira és grenadinból 3 K 80 f.-től, kitűnő aljak szüvetből 7 K 50 f. től, **Gyermekruhák ugyszintén** vászonból 5 K-tól.

női- és leányka kalapok nagy választékban :-:

HEVESI „Párisi divatáruházában“ Nagyvárad (Zöldfa-utca.)

is, amelyet csak néhány nap múlva tárgyalhatunk, mert még nincsen teljesen előkészítve és ezért a főiskola igazgató tanácsát ma délutánra rendkívüli ülésre hívták össze.

Tisza István gróf részt vett a tiszántúli református egyházkerület elhunyt püspökének, Kiss Áron siremlékének a leleplezésén. Tisza István gróf az egyetem ügyénél föl fog szólalni és nagyobb beszédben fogja a kormány álláspontját vázolni.

A Szigligeti-Társaság választmányi ülése.

Tegnap délután tartotta választmányi ülést a Szigligeti-Társaság a Gazdasági és Iparbank helyiségében.

Jelen voltak: Rádl Ödön elnök, dr. Némethy Gyula, dr. Adorján Armin, dr. Krüger Aladár, Vueskies Jenő, dr. Várnai Ferenc, dr. Papp János, Nosz Gusztáv, dr. Kiss Géza, dr. Váradi Ödön, dr. Sigmond Andor, Kozári Gyula, dr. Hoványi Géza, Sas Ede választmányi tagok.

Szigligeti-ereklyék.

Szigligeti Ede leánya, Hutyvayné Szigligeti Jolán érdekes ereklyét ajándékozott a Társaságnak: egy ezüst-serleget, amelynek felirata:

Emlékül 1861. Áldásy József.

Szigligeti hagyaték 1912. nov. 10.

Ezt a serleget Szigligeti Ede Áldásy József debreceni lakostól kapta. Köszönet jelül azért, mert 1861-ben megengedte az ottani iparosoknak a II. Rákóczi Ferenc fogsága előadását. Az 1912. nov. 10-iki dátum a nagyváradi Szigligeti-szobor leleplezését jelenti.

Ezzel együtt még egy érmet küldött Szigligeti leánya. Az érem felirata: A magyar képzőművészeti társaság dáiudója Pesten, 1865. április 25-én. Az érem megfa- kult nemzeti színű szalagon függ; Szigligeti Ede viselte ama bizonyos „dáiudón.”

A Társaság a kedves és értékes ereklyéket köszönettel fogadta.

A török főkonzul köszönete.

Kunos Ignác felolvasása, melyet a Szigligeti-Társaságban tartott, 50 K tiszta hasznot jövedelmezett, melyet a Társaság a sebesült török katonáknak ajánlt fel a budapesti főkonzulátus útján. A főkonzul köszönő-levélet irt, amelyben hálával emlékezik meg a testvér magyar nemzet részéről jött segítségéről.

Uj tagok.

A folyó ügyek elintézése után a beérkezett új tagajánlásokat intézték el. Az ajánlott irodalmi férfiak és pedig Jantsovits Jenő árvaszéki ülnök, dr. Gedeon Alajos főreáliskola igazgató, Nagy Vilmos ref. tanítónőképződei igazgató, dr. Rédei Kornél és Faith Ágoston főgimnáziumi tanárok rendes tagokká egyhangulag megválasztottak.

A Rákosi-ünnepély alkalmával a Társaság Rákosi Jenőt üdvözölte. Erre Rákosi igen szép köszönő levéllel válaszolt, mely választ a Társaság levéltárában őriz meg.

Az évi közgyűlés.

A rendes közgyűlést a Társaság június 10-én d. u. fél 6-kor, a városháza dísztermében tartja meg. A tárgysorozat lesz: főtük- kári és népkönyvtári jelentés, pénztári be-

számoló és költségelőirányzat, a választmányban megüresedett hely betöltése és tiszteletbeli tagok választása.

A választmány megállapodott abban, hogy új választmányi tagnak dr. Vueskies Gyula kanonokot, egyik tiszteletbeli tagnak pedig Fetszer Antal felszentelt püspököt fogja ajánlani.

200,000 korona értékű hamis váltó.

Monstre-bünpör a táblán.

Elnapolták a tárgyalást.

Szenzációs érdekességű bűnügy tárgyalását kezdte meg tegnap a nagyváradi kir. ítélőtábla büntetőtanácsa, mint felelbbviteli bíróság. A nevezetes Holzer-féle 200,000 koronás váltóhamisítási ügy annak idején országos szenzációt keltett.

Egy öreg 72 éves ember, Holzer Mihály és a fia, Holzer József, a vádlottak, akik felett az aradi kir. törvényszék, mint büntetőbíróság még 1911-ben hozott ítéletet. A törvényszék esalás és okirathamisításért Holzer Mihályt 2 és fél évi börtönre ítélte agkorára és gyengeségére való tekintettel, a fiát pedig Holzer Józsefet a vád és következményei alól felmentették. Ugy a vád mint Holzer Mihály megfélebbezte az ítéletet, s így került az ügy a nagyváradi táblához.

Súlyos bűnnel vádolva állanak a bíróság előtt apa és fia. Holzer Mihály és Holzer József aradi kereskedők egész sereg váltót hamisítottak, aradi előkelőségek és gazdag emberek nevét irták a váltókra. Vagy egyszerűen költött nevekkal, soha nem élt mágnások neveivel látták el a váltókat, melyeket egytől-egyig Tóth József aradi gazdag háztulajdonosnál számítottattak le, aki ilyen magánügyletekkel foglalkozik, ebből él. Több mint 200,000 korona értékű Holzertől származó hamis váltó került így Tóth József birtokába.

Különös módon derült ki annak idején az egész manipuláció. Tóth József, akinél nagyobb összegű váltó volt Sarlot Domokos akkori főkapitány nevével aláírva, valahogy szóba hozta a főkapitány előtt a váltót és ekkor kiderült, hogy a főkapitány soha Holzerek nem irt alá semmiféle váltót. Erélyes kézzel indult meg a vizsgálat Tóth József feljelentésére, amely szenzációs eredménnyel is járt.

1911 óta már többször volt kitzúve tárgyalás a felelbbviteli fórum előtt, azonban mindannyiszor el kellett napolni az öreg Holzer betegsége miatt, aki ezért a vizsgálati fogságból kiszabadult.

A tegnapi tárgyalás.

Végre tegnap meg lehetett tartani a felelbbviteli tárgyalást. Böhm Jenő elnököl, előadó-bíró dr. Szegedy Lajos, szavazó-bíró Geleta Géza. A vádat Skultéty József királyi ügyész képviseli, jegyző dr. Farkas Zoltán.

Holzer Mihály védője a hirneves budapesti kriminalista, dr. Dési Géza, a másodrendű vádlottat szintén budapesti ügyvéd, dr. Nagy Sándor v. orsz. képviselő védi.

Kezdődik a tárgyalás.

Kilenc órakor nyitotta meg Böhm Jenő elnök a tárgyalást.

Az öreg Holzer Mihályt ápolója és orvosa kíséri. Reszket a keze, tétován néz szerte, sokszor ijedten retten meg a szeme, de bátor hangon, éles gesztusokkal kísérve adja elő védekezését.

Ott van a sértett, Tóth József, érdekes kinézésű, tipikus öreg ember. 82 éves, de emellett fürge, friss, életerős és élénk. Gazdag ember, virilista, de amellett egész egyszerűn öltözködik, úgy, mint amikor néhány évtizeddel ezelőtt nem volt semmije, csak egy kis háza és pár száz forintja, — amiből azután százezresek lettek.

A tárgyalás azzal kezdődött, hogy a főügyész helyettes a súlyosbításért benyújtott felelbbvezést visszavonta, Holzer József felmentése miatt beadott felelbbvezését azonban fenntartja. Azután az előadó bíró több, mint két órán keresztül ismertette az ügyet.

A vádlott kihallgatása.

Szünet következett. Azután rákerült a sor Holzer Mihály kihallgatására.

Elnök figyelmezteti, hogy nem köteles vallomást tenni.

— Vallani fogok, mondja a vádlott, aki az egész tárgyalás alatt egy öreg karosszékben ül.

Előadja, hogy már a 60-as években üzlete volt Nagyikindán. A 70-es években megdőszült, 20,000 frt hozományt kapott és Szegeden nyitott üzletet. Az árvizkor óriási veszteséget szenvedett. 1883-ban esődbe került, ekkor a sógora nevében alapított üzletet. Ekkor már Aradon voltak. 1893-ban esődbe jutott ismét. A esőd idején került üzleti összeköttetésbe Tóth Józseffel, aki a benyújtott váltóit leszámította.

— Mennyi kamatot fizetett Tóthnak?

20—50 percentet.

— Miért volt annyi sok váltója?

— Az volt Tóth mániája, hogy a benyújtott váltó mellett fedezeti váltót is követelt.

— Elismeri, hogy ezek a váltók hamisak és maga hamisította?

— Igen, mikor bajban voltam, Tóth József kényszerített rá, hogy hamisítsam. Ő előtte irtam alá az idegen neveket a váltóra.

— De hogy lehet ez, mi volt ezzel a célja?

— Megmondom. Hogy minél több váltó legyen nála, mert tudta, hogy milliomos testvéreim vannak.

Itt a vádlott hirtelen erősen felindul, a szívéhez kap, hangja elesuklik, rosszul lesz, úgy hogy szünetet kell elrendelni. Az orvos azután magához téríti és pár perc múlva lehet folytatni a tárgyalást.

Vádlott ismétli . . . tudta, hogy milliomos testvéreim vannak, akiken így behajthatja a pénzt mindenáron.

— Mennyivel tartozott Tóthnak?

— Ugy 16—20000 koronával, csak a kamatokkal ment fel annyira. Tóth nekem ennél több pénzt nem adott.

Elmondta még, hogy a fia nevét is ő irta alá a váltókra és ebben az egész ügyben a fiának semmi része nincs.

Délután.

Négy órakor folytatták a tárgyalást. Holzer Józsefet hallgatják ki, aki elmondta, hogy ő az egész dologról nem tud semmit, az ügyben nem részes, nem is tudta, hogy az apja mit csinált.

Végül a sértettet, az öreg Tóth Józsefet hallgatják ki.

Elmondta, hogy két elemít végzett. Vagy 25 évvel ezelőtt került Aradra. Acssegéd volt, könnyelműen élt, egyszer azután örökölt pár száz koronát. Ettől kezdve dolgozni kezdett, hozzá fogott a vagyongyűjtéshez. Kiadta pénzét kölesön, s így kezdődött a meggazdagodása.

Az öreg természetesen tagadja, a vádlottak által előadottakat. Ő a Holzer által benyújtott váltókra rendes kamattal adott pénzt, mert bizott benne, jónak találta őket. Vagy 200,000 koronát fizetett

ki és most ez a pénzt nem kapta meg, ennyi vesztesége van.

— Hogy tudott ennyi pénzt fizetni Holzernek.

— Biztam bennük. Eleget bánom.

— Mennyi vagyona van most magának?

— Nem tudom kérem. Nem lehet belőle kivenni, hogy milyen vagyonos.

Elnapolják a tárgyalást.

Ezután a védelem a bizonyítás kiegészítésére terjeszt elő indítványt. A bíróság hosszas tanácskozás után hozta meg a következő határozatát:

A kir. Tábla a tárgyalást elnapolja és elrendeli a bizonyítást

1. annak igazolására, hogy a sértett Tóth József más egyénekkal is kísérletet tett, hogy váltót hamisítsanak, erre vonatkozólag tanuk kihallgatását rendeli el.

2. Kintzig Ilona aradi lakos tanukénti kihallgatását rendeli el arra, hogy tanu Holzer Józsefnek nagyobb összegű kölcsönt adott az üzletbe.

A bizonyítás felvételére az aradi kir. törvényszéket bizza meg.

A tárgyalás este fél 8-kor ért véget.

Körösbarlang szenzációja.

A felügyelőné szerelme.

Az élesdi járás egy kis községének nagy szenzációja van. A falu egyedüli intelligensebb emberének Weisz Gyulának családjában olyan dolgok történtek, melyek ma már az egész járást foglalkoztatják. Weisz Gyula az ottani mérszégető telep felügyelője több időt tölt foglalkozása miatt családján kívül, mint odahaza.

A férj távollétét az asszony *Moskovits* Margit korántsem arra használta fel, hogy a háza érkező férjüremnek készítse elő a tegye kellemessé a családi fészket. Van a faluban egy egyszerű, de máskülönbén elég jó kinézésű oláh paraszt legény. Weisznének megtetszett a legény, aki mindennapos lett a felügyelő lakásában, mikor a férj nem volt odahaza.

A tiltott szerelem annyira fejlődött a szerelmes asszony és legény között, hogy az asszony vakmerő dologra határozta el magát. A legénnyel abban állapodtak meg, hogy megszöknek Amerikába. Ehez a megszű uhoz azonban pénz kell, amivel egyikük sem rendelkezett. Az asszony elhatározta, hogy megfogja lopni az urát.

Tegnap éjjel, mikor a férj ellenőrző körútjára indult, Weiszék háza előtt megjelent a paraszt legény egy szekérrel. Félóra műve lehetett az egész és már a lakás üresen tángott. A butor a szekérre volt felpakolva. Természetesen a butorral együtt vitte Weiszné a férje megtakarított pénzeszközét is. A tolvajok ezzel eltűntek az éj védelme alatt.

Közben megérkezett a férj, aki előbb nem tudta elképzelni, hogy mi történt az ő lakásában. Mikor hiába kereste a feleségét, egyszerre világos lett előtte a dolog és át-sietett Cécikére a sógorához *Moskovits* Ernő-höz. Hiába keresték közösen az eltűnt asszonyt és butorokat, nem találtak rá.

Végül is a cécei esendőrséghez folyamodtak. A esendőrség azonnal intézkedett. Varga István őrmester egy esendőr kíséretében Körösbaralfalvára ment és ott megállapította, hogy Weiszné szerelmesével, az oláh legénnyel szökött meg. Azt is megállapították, hogy a határból nem mehetek el.

Erre kezdetét vette a hajsza. Hosszu kutatás után a körösbaralfalvai erdőben sűrű bokrok között megtalálták a szökevényeket a butorral együtt.

A szökevényeket letartóztatták és megindították ellenük az eljárást. Weiszné ellen a férje megindította a válópört.

A tüdőbetegek szanatóriumának építése.

Kőszeghy főmérnök kifogása a vasbeton menyezet építésére

Az „Uj Nagyvárad“ tegnapi számában azt írja, hogy a városi tanács, *Kőszeghy* József városi főmérnök előterjesztése alapján a nagyváradai hegyen épülő tüdőszanatórium vasbeton menyezetének további építését beszüntette, mert az nem felel meg a biztonsági követelményeknek.

Mint értesülünk, ez időszertint arról van szó, hogy *Sztarill* Ferenc építő vállalkozótól a városi mérnöki hivatal a szanatóriumnál alkalmazott és alkalmazandó vasbeton szerkezet számításait bekívánta s azoknak beérkezéig a további vasbeton munkák folytatását a város tanácsa nem engedélyezi.

Sztarill Ferenc a hír vétele után azonnal felkereste a mérnöki hivatalt s a főmérnökkel megállapodott az iránt, hogy a kívánt számításokat bemutatja s ha esetleg szükségesnek találják, a már kész menyezeteket is kellőleg megerősíti. *Sztarill* Ferenc építészvállalkozó azonban kifejezte, hogy ő teljesen megfelelőnek tartja az eddig már elkészített menyezetet.

Az építkezés a szanatóriumnál egyébként rendben, a legkorrektebben és zavartalanul tovább folyik.

Az építkezési engedélyt a szanatóriumra azért nem kérték ki, mert a terveket a városi mérnöki hivatal készítette és mert eddig az egész építkezést úgy kezelték, mintha teljesen városi építkezés lett volna. Városi építkezésekre pedig eddig a tanács soha nem kívánt be építkezési engedély iránt kérelmet. Különbén intézkedés történt, hogy e tekintetben is elég legyen téve a városi tanács kívánságának.

Betörő bandák Biharmegyében.

A vagyon és közbiztonsági állapotok Biharmegyében az utóbbi időben nagyon meglazultak. Eltekintve a kisebb lopásoktól, a nagyobb bűnesetek: betörések, életveszélyes és halált okozó testi sértések napirenden vannak.

Ujabbán három betörésről kapunk értesítést. A esendőrség sem boldogul a betörőkkel, nem tudja őket kinyomozni.

Kettős betörés Margittán.

Tegnap, a kedd és szerda közötti éjjelen Margitta községben betörték *Erneszt* Gyula lakatos műhelyébe s nagymennyiségű betörésre alkalmas szerszámot: furókat, rás-polyokat, vasvágót, feszítő vasat vittek el. Felhányták az egész műhelyt, hogy mit találnak még, aminek betöréseknél hasznát vehetnék.

Ugyan ezen éjjel mindjárt használatba is vették a lakatos műhelyből elvitt betörő szerszámokat.

Löwy Aron margittai fűszerkereskedő üzletének ajtaját törték fel. Az egész boltot összehányták. A talált pénzen kívül elvittek mindent, amit csak tudtak; nagymennyiségű fűszert és más árukat. Az elvitt dolgok mennyiségéből lehet következtetni, hogy a betörők többen lehettek.

A esendőrség reggel értesült a betörés-

ről s a legszélesebb körű nyomozást indította meg, de tegnap estig még nem akadtak a betörők nyomára, akik semmi bünyjelt nem hagytak, ami megkönnyitene a nyomozást.

Élesden is kifosztottak egy boltot.

Élesden ugyancsak kedden éjjel *Jakabfi* Lipót nagykereskedő üzletébe törttek be. A betörők az udvar felől hatoltak be a boltba. Érthetetlen, hogy az udvarban levő cselédség nem vette észre a betörőket, akik pedig, a jelekből ítélve, nem járhattak valami csendesen.

Igen sok árut összeszedtek és elvittek. A *Wertheim*-szekrényre, illetve annak tartalmára fájt főleg a foguk. Ki is mozdították a helyéből, de nem bírtak vele. Kinyitni sem tudták.

A esendőrség itt is megindította a nyomozást, de még eddig eredmény nélkül.

A furtai sikkasztás.

A jegyző töredelmes vallomása

A vekerdi előjáróságot is felfüggesztették.

A Tiszántul megírta tegnap, hogy a furtai előjáróság tagjait *Jezerniczky* Dénes berettyóújfalui főszolgabíró felfüggesztette állásuktól. A vizsgálat ezidőszertint még mindig nincs befejezve. A tegnapi nap folyamán a következőket tudtuk meg a szenzációs dologról:

Furta község 1911. évi számadásait a vármegye visszaküldte bizonyos jelentéktelen pótlások eszközlése végett a járási főszolgabírónak. A főszolgabíró a pótlások eszközlése végett a járási számvevőt küldte ki *Furta*-ra. Alig kezdte meg a községi könyvek áttekintését, a számvevő máris oly hiányokat talált, melyekről jelentést kellett tenni a főszolgabírónak.

Vasárnap délben 12 órakor kapta telefonon az értesítést *Jezerniczky* Dénes és nyomban kocsira ült a további vizsgálat eszközlése végett. A szabálytalanságok megállapítása után azonnal felfüggesztette a furtai előjáróságot. *Furta* mellé van csatolva közgazgatásilag *Vekerdi* község is.

A főszolgabíró most már a vekerdi számadásokat is megvizsgálta és ott szintén szabálytalanságokat talált. Az újabb felfedezésre a vekerdi előjáróság tagjait is felfüggesztette a főszolgabíró.

Jezerniczky Dénes megdöbbenve vett tudomást a tapasztaltakról. A község jegyzője *Basa* Péter ugyanis szolid, szorgalmas szimpatikus embernek látszott, akiről sohse merté volna feltételezni, hogy hozzá nyuljon a község pénzéhez.

A további vizsgálat során megállapították, hogy a jegyző úgy követte el a sikkasztást, hogy a községek pénztárosai megbíztak benne és a befolyó pénzeket neki adták át. Az eddigi adatok szerint a hiány 8000 korona, amit két év alatt sikkasztott el *Basa*.

A főszolgabíró, mikor megkérdezte, hogy miért követte el a sikkasztást és mire költötte a pénzt, a jegyző megtörve kétségbeesve panaszkolta el helyzetét. Elmondta, hogy hét gyermekével, feleségével teljesen képtelen volt megélni a fizetéséből. A gyermekek neveltetése nagyon sokba került úgy hogy adósságot kellett csinálni. A sok adósság miatt fizetése annyira le volt kötve, hogy május elsején mindössze 108 koronát kapott. Ebből a pénzből képtelen volt fenntartani a családját.

A jegyző töredelmesen beismert mindent sőt még olyan dolgokat is feltárt, a melyekre a vizsgálat során talán nem is tudtak volna rájönni. Ennek a töredelmes vallomásának köszönheti Basa, hogy a főszolgabíró nem tartóztatta le.

Az elsikkasztott pénzt az eljáróság tagjainak vagyonából fogják megtéríteni. Basától semmit sem vehetnek el, mert nincs is semmije. A járási számvevőség Furtán van és folytatja a vizsgálatot.

Élőkészületek a Gyermeknapra.

A rendező-bizottság ülése.

A június hó első két napján rendezendő nagyváradi Gyermeknap sikere érdekében nagy tevékenységet fejtenek ki a rendező-bizottság tagjai.

A bizottság tegnap délután ülést tartott dr. *Martonffy* Marcell elnöklete alatt, amelyen megtették a jótékonycélu ünnepélyre az élőkészületeket.

Szűcs Izsó igazgató bejelentette, hogy a mozgószínházak már naponkint bemutatják a budapesti Gyermeknap képeit, hogy érdekeltiséget keltsenek a nagyváradi Gyermeknap iránt.

Ezután az ünnepély részleteit beszéltek meg.

A Bémer-téren sátozt állítanak a hölgyek részére, akik a perselyeket kezelik.

Hlatky Endre főispán, aki gyengélkedése miatt nem vehetett részt az ülésen, hat urhölgyet kért fel a perselyek gondozására. Az illető hölgyek a felkérésnek készséggel tesznek eleget.

Művészek és festészettel foglalkozó dilettánsok 300 művészi becsü rajzot bocsátanak ingyen a jótékony célra, amelyet elárúsítanak néhány fillérért.

A nagyváradi Photo-club felvételeket készít, amelyeket sokszorosítanak s szintén elárúsítanak a Gyermeknap javára.

A Bémer-téren buffe lesz felállítva, amelyen mindenféle csemegéket, pezsgőt stb. árúsítanak. *Stepper* Ottó cukrász 200 darab süteményt ajándékoz a jótékony célra.

Az ünnepély központja az esti korzó lesz az Ezredévi Emléktéren. Ennek a keretébe illesztik a fényes tűzijátékot is, amely a térrel szemben, az *Andrényi-ház* alatt a *Körözs* medrében lesz.

A polgármestert felkéri, hogy ez alkalomra az Ezredévi Emléktér megvilágítása céljából 15 ivlámpát állíttasson fel.

20 filléres belépti díjakat bocsátanak ki, amely egyúttal igazolja, hogy az illető már adakozott, tehát meg lesz mentve minden zaklatástól.

*

A Gyermeknap rendező-bizottságához a festőművészek által készített és eladásra szánt kis rajzok szép számban érkeznek be. Ugy értesülünk, hogy iskolás leánykák is készítettek és küldöttek be sajátkészítette levelező-lapokat a rendező-bizottság titkárához: *Szűcs* Izsó ipariskolai igazgatóhoz. E kedves rajzocskák árát a bizottság nagyon szerény keretben állapítja meg s így a közönség majdnem ingyen jut értékes művészi alkotásokhoz.

A rendező-bizottság ezúton kéri a kerttulajdonos hölgyeket, hogy a Bémer-téren felállítandó Bazar részére egy-egy kosárka virágot juttatni sziveskedjenek.

HIREK

Tájékoztató.

Június 10. d. u. fél 6-kor a Szigligeti Társaság évi közgyűlése a városháza dísztermében.

Június 26. d. u. fél 4-kor a belényes-vaskóhi vasut közgyűlése.

* **Bérmálás Rézbányán.** Tegnap reggel előkelő vendége volt Biharmegye valamikor híres községének Rézbányának. Gr. *Széchenyi* Miklós megyés püspök jelent meg, hogy a jelentkezett hívek között ki-ossza a bérmálás szentségét. Reggel érkezett meg a főpásztor. A plebánia előtt díszes diadalkapu alatt fogadta a püspököt a község főbírája. Gróf *Széchenyi* Miklóst utjában *Tempeleán* Dezső főszolgabíró kíséerte a vármegye részéről. Ezután a templomba ment a püspök, ahol feladta a szentséget. Mikor már elvégezte a főpásztor a bérmálást, bejelentették, hogy van a községben egy szerencsétlen nagy beteg ember, aki nagyon szeretné felvenni a szentséget, azonban súlyos betegsége miatt nem tud felkelni az ágyból. Ez mit sem változtatott a dolgon. A főpásztor kíséretével együtt felkereste *Kapros* Józsefet a nagybeteg szegény embert, aki a község háza közelében lakik egy rozoga kunyhóban. A szegény embernek itt adta fel a szentséget a püspök. A bérmálás feladása után visszatért Biharlonkára a püspök és ma Vaskóhra megy át, ahol egyszersmint be fejezi az idei biharmegyei bérmálási körutat, — de a jövő héten még Békésmegyében fog bérmálni négy községben.

Egy volt képviselő halála. *Endrey* Gyula volt függetlenségi párti képviselő tegnap délután Budapesten meghalt. *Endrey* 18 éven át képviselte Hódmezővásárhely városát, vezetője volt az alföld függetlenségi mozgalmainak és csak az utóbbi években maradt ki a képviselőházból.

* **Előadások az orvos továbbképzőben.** Az „Orvos továbbképzés” mai, esütörtöki tanfolyamán dr. *Fráter* Imre és dr. *Rácz* Miksa orvosok az előadók. Kezdeté 9 órakor a kórházban.

* **Tóth Márton halálához.** Néhai *Tóth* Márton elhunyt városszerte mély részvétet keltett. A gyászoló családnál városunk előkelősége tömegesen fejezte ki a tegnapi nap folyamán részvétét s igen sokan küldtek koszorukat a derék, köztisztviselőnek állott férfi ravatalára. A temetés ma, esütörtökön reggel háromnegyed 9 órakor lesz a Rákóczi-uti gyászháznál. A nagyváradi ügyvédi kamara elnöksége felkéri a kamara tagjait, hogy a temetésen teljes számban jelenjenek meg.

* **Juhász Gyula makói tanár.** *Juhász* Gyulát, a hírneves poétát, aki néhány évvel ezelőtt Nagyváradon, a premonstriek főgimnáziumban tanított, a vallás és közoktatásügyi miniszter rendes tanári minőségben a felsőmagyarországi Szakolcáról, ahol az állami gimnáziumban működött, most Makóra helyezte át.

* **Uj vonatpár a belényes-vaskóhi vonalon.** Régi panasza az utas közönségnek, hogy a belényes-vaskóhi vasut

nemesak cammog, hanem ritkán is cammog. Ezen a forgalmas vonalon napi két személyszállító vonat, a két kerekű taligát alig felülmúló sebességgel, igazán szánalmas semmisség. A vasut igazgatóságának régi törekvése, hogy ezeken az állapotokon segítsen. A tegnapi igazgatósági ülésen szintén szóba került az ügy s az igazgatóság hozzájárult az államvasutak oly értelmű ajánlatához, hogy egyelőre egy motorjáratat tegyenek kísérletet. Ha a motoros közlekedés ezen a vonalon beválik, akkor az új vonatpár talán már a téli, de mindenesetre a jövő évi nyári menetrendbe beállítható lesz.

* **Kirabolták a székesfejevári muzeumot.** A székesfejevári rendőrség a következő táviratértésítést küldte: Ma virradóra hamis kulcs és feszítővasak alkalmazásával ismeretlen tettesek behatoltak az ottani muzeumba s mintegy 7000 korona értékben elvitték a következő pénzemeket és érmeiket: *Róbert* Károly, *Nagy* Lajos, *Zsigmond*, *Albert*, *Ulászló*, *Hunyadi* János, *V. László*, *Mátyás*, *II. Ulászló*, *II. Lajos*, *Zápolya* János, *I. Ferdinánd*, *Miksa*, *Rudolf*, *II. Mátyás*, *II. Ferdinánd*, *I. Lipót*, *III. Károly*, *Mária Terézia*, *II. József*, *II. Lipót*, *I. Ferenc*, *V. Ferdinánd*, *I. Ferenc József*, *II. János Zsigmond*, *Báthory* Zsigmond, *II. Rákóczi* György és *Mária Terézia* korabeli aranypénzt és érmet. Gyanúsított 30 év körüli középtermetű, fekete haju és bajuszu, feltűnően olajbarna arcu egyén, aki sötét ruhát és fekete puha kalapot visel. A lopott tárgyaknak értékesítését megakadályozni kéri a székesfejevári rendőrség.

* **Megsült gyermek.** Borzalmas szerencsétlenség történt *Dizsér* biharmegyei községben. *Dormány* János dizséri szegény ember egyedül lévén, mikor reggel munkába ment, 4 éves kisgyermekét otthon hagyta egy bundába begönggyölve, a tűzhely előtt. A kemencéből kipattant szikrától a bunda tüzet fogott s az ártatlan kisgyermek teljesen megsült az elhamvadt bundában. Ugy találták meg a szegény gyermek megszenesedett testét. A gondatlan apa ellen megindították az eljárást.

* **A pálinkázás vége.** *Almás* biharmegyei községben *Kendré* László és *Balogh* Tótyer a koresmában pálinkázás közben összevesztek. A duhajkodás közben *Kendré* egy baltát hajított *Balogh*hoz, aki azonban félreugrott s a balta kirepült az ablakon, anélkül, hogy *Balogh*ot megsértette volna. Ezt látván *Kendré* kést rántott elő s azt markolatig döfte *Balogh* nyakába. Az életveszélyesen sérült embert behozták a kórházba, *Kendré*t pedig letartóztatta a csendőrség.

* **Szerencsétlenül járt munkások.** *Nyika* Flora 16 éves körfűrész munkás *Véresorogon* a dongagyárban dolgozott. Munkaközben a körfűrész hengeréről lepatlant gépszíjat vissza akarta helyezni, azonban az újra visszapattant arcába csapódott és ajkát megsértette. Beszállított a kórházba. *Pál* István 14 éves körfűrész munkás koponyatorést szenvedett. Veszélyes sérülésével beszállított a biharmegyei kórházba.

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működtem. Mély tisztelettel *Braun Margit* Rimanóczy-ut. 1.

Kertész S. Sándor

női divatruházába

Kossuth-utca elején

Telefon 1030.

Telefon 1030.

Nagy választék

szőnyeg, tül, vászon, szövet függönyökben és ágy garnitúrákban. :-

Meglepő olcsó árak

legszebb menyasszonyi kelengyék, szolid és megbízható kiszolgálás :-

Nyári divat újdonságok megérkeztek!

x **Utások**, Félix- és Páspöfküldöbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél söresarnokát (Váradelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dréher-sör és dupla maláta sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **Villanycsillárok** és felszerelési tárgyak, továbbá **Jégszekrények**, háztartások mészárosok és hentesek részére, nagy választékban és olcsó árak mellett kaphatók: **Andrényi Károly és Fiai** cégnél.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Kossuth-utca** 6. sz. ház emeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás melletti helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a Schlauch-téri kioszk mindennap jegeskávét és fagyaltot, kisadag fagyalt 24, nagyadag fagyalt 30 és jégeskávét 30 ft. Megrendelések naponként bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

Valódi **Chassala szandálok**, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

x **Modern fényképezés.** Főváros mintára berendezett modern fényképezési műtermemet f. é május 1-től **Szent János-utca 3. szám** alá helyezem át. Felvételek jutányos árban egész nap és este 9 óráig villanyfény mellett is eszközöltenek. Külön **nagyítási műtermet** is rendeztem be, hol életnagyságu képek 7 koronától kezdve megrendelhetők. Minden egyes kép tökéletességeért felelősséget vállalok. Céлом ez által kizárni azokat a silány produktumokat városunkból, melyeket a nagy közönség **utánvételes megrendelés** útján kénytelen elfogadni. Nyers nagyításokat amatőrök és szakemberek részére nagy árkedvezményben készítek. Tisztelettel **Szabó Dénes** fényképész.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

* **Naponta friss Cseresznye! Ószi barack!** Idei termésű ausztráliai fajták. Kiváló finom fajorok, jégbehűtött kőbányai szalon és maláta sörök. **MERTZ NANDOR** csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én **Körház-utca 6. sz.** alatt modernül berendezett, ujonnan épülő **GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT** nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilista körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdonosok között régen érzett közűtséget pótolt.

x **Csödtömeg eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az árak u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésű árak stb. el lettek szállítva s azok rövid ideig **Rákóczi-ut 18. alatt** lesznek kiárusítva

x **Különlegességek** érkeztek női és gyermek kalapokban **Ujhelyi Róza** női kalap üzletébe **Rákóczi-ut 2. Városi bazár.**

x **FELHÍVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a **most megnyitott RÁCZ és VASS** női divatsalonban készülő eredeti **angol kosztüm és felöltőkre** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u 17.**

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyeget stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvány** és **Szentmiklósy** szűcsök, **Nagy Sándor-u 1.**

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

x **Tisztelettel értesítjük** a nagybecsült hölgyközönséget, hogy **bécsi utunkról** haza érkezünk legújabb párizsi és bécsi modellekkel, **megtekintés végett kérjük** a nagyérd. hölgyközönség szíves figyelmét, átalakítások modellek után, gyászkalapokból nagy raktár. A nagybecsült hölgyközönség pártfogásáért esd **Kohn Eszti** utóda **Helén.**

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a **Rákóczi-uton**, bel- és külföldi szövetkülönlegességek. a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk **costümök** készítését már harminc koronától kezdve. Szíves megkereséseket kérnek **Biró László** és **Társai** uri-, női- és papi-szabók **Rákóczi-ut 22.** Telefon 832.

* **A kocsitartó** közönség szíves figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** kerékgyártó munkáira **Báthory-u. 9. sz. Jutányos árak.** Meghívásra azonnal megjelennek.

Értesítés.

A „Kereskedők Magánbiztosítók és Háztulajdonosok Közlönye” a külföldi nagyvárosok mintájára

ingyenes elhelyező osztályát díjtalanul

a nagyközönség rendelkezésére bocsátotta. Elhelyezést nyerne: minden szakbeli kereskedelmi alkalmazottak, hivatalnokok, könyvelők, pénztárosok, gyakornokok, gazdatisztek, házfelügyelők stb. stb. nemre való tekintet nélkül.

Az alkalmazást keresők felhivatnak, hogy naponként d. e. 11-12-ig és d. u. 3-4-ig jelentkezzenek a **Szacsavay u. 12. sz. irodában.**

x **Tisztelettel értesítem** a nagyérdemű vevő közönséget, hogy cipő, kalap és uri-divat üzletemet **Bémer-térről Szt. János-utca 3. szám** alá **Kis pipa** vendéglő mellé helyeztem át. Finom férfi és fiú szalmakalapok, szandálok, cipők a legolcsóbb árban kaphatók. Állandó parthie vételek. Tisztelettel **Fekete Jenő.**

x **Uj női tambura zenekar a Korona kávéházban.** **Koczás József** és **Rücskös Jozso** közkedvelt karmesterek vezetése alatt elsőrangú erőkből összeállított új női tambura zenekar ma és minden nap hangversenyez a legújabb zene és ének-számokból, a társulat tagjai, **Kovács Ilona** sansonett, **Szallai Böske** kuplé, **Péchi Margit** népdal, **Balázs Manci** nemzetközi énekesnők és **Böszörményi Béla** baritonista és jellemkomikus, a társulat magánzenekarral működik, mondanunk se kell, hogy a **Korona kávéház** estélyei iránt a legmesszebbmenő közérdeklődés mutatkozik.

x **Hölgyek figyelmébe!** **Schmidt** női fodrásznál — **Rákóczi-ut 5. sz.** alatt készülnék a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformatiók már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatió, hajmosás manieür. Telefon 11-98.

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel **Pista** barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhethet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett

x **Szülők figyelmébe!** **Bérma** és áldozó ruhák legnagyobb választékban **Hevesi „Párisi divatruházában” Nagyvárad, (Zöldfa-utca.)**

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek táncskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztü cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztü áruháza árusít **Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.**

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)

GIMFE STÓ, ZOMÁNGTÁBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

Cukorkát mindig élvezettel eszem,
Mert mindennap **Benedektől** veszem.
Cukorka csak akkor jó,
Ha **Benedektől** való.

E hóban nyílik meg **Benedek Testvérek** nagykereskedők „Cukorka Bonbonnière“-je a Bémer-téri korzón. Fűszer és esemege árú a Zöldfa-utcai főútleben a legolesőbb árban kaphatók. Kávé és tea különlegesség nagy választékban és olesó árban.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sárkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **A feministák kiegyeztek Lukácsossal**, mert javaslatát elfogadták, hogy választójog helyett ma már oly híressé vált és nélkülözhetetlen **Mlle Juliette** füzöt kapnak. Állandó nagy raktár angol és francia füzök, haskötők, melltartók, egyenestartók és füzvédőkben. Nagyvárad, Színház-u. 4. Emke melletti füző terem.

x **Uj fakeskedés. 2 kor. 20 fillér** 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: Atlasz József Vámház-u. 31/b.

x A június 1-én esedékes 4%-os magyar korona járadék szelvényeit már **május 20-tól** kezdve **költségmentesen** beváltja az **Egyesült Biharmegyei kereskedelmi bank és Központi tkp. rt. Nagyvárad, Bémer-tér.**

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésebb kivitelben.

Tervek- és költségveté ekkel díjtalanul szolgálók.

x **Vigyázat!** Aszódi fő-üzlet Kossuth-utca. — **Cukorka király** Kert-utca, Aszódi fiók. — **Csokoládé király** Rákóczi ut, Kiss Dávid tőzsde mellett. Kugler Gerbeaud bonbonok **budapesti árakkal.**

Olcso gyógykurák itthon. Hűléses, csúzos, rheumás fájdalmak ellen iszap, forró lég, fenyő-fürdők. Álmatlanság ellen villanydelej gyógyítás, hizlaló, soványító kurák.

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Fenlakóknak olesó pensio.

x **Meglesz az örök béke** a háznál, ha a gyermekeknek játékot, a hölgyeknek ridicült, az uraknak nyakkendő és sétabotot a **Párizsi bazárban** a Sas alatt vásárolunk, hol nem selejtes, nem parti hanem szép és új olesó árú kaphatók.

SZÍNHÁZ

Hetii műsor:

Csütörtök A mumus. (Vigjáték bemutató.)

Péntek: A mumus.

Szombat A mumus.

Vasárnap délután: Cigányprimás; este: Szirén. (Operette bemutató.)

A mumus. Ma este kerül bemutatóra a Szigligeti színházban Piere Weber kedves vigjátéka *A mumus*, amelynek címszerepében *Etsy Emilia*, a próbák után itélve pompás alakítást fog nyújtani. Rendkívül kedves szerep jut ebben a „fehér“ darabban *Szentgyörgyi Mártának* is. A mumus mai bemutatóját, az Erdélyi Miklós színgazgató személyes rendezésében várható kitűnő előadásán kívül, egy más momentum is igen érdekessé teszi és ez a közzene. Ezen az estén elsötétített nézőtérén, a felvonások között a zenekar Jagschitz A., a 101. gyalogezred zenekara jeles képzettségű karmesterének két szerzeményét és egy Puccini opera egyveleget fog játszani.

A Szirén. Nagy ambícióval készül a Szigligeti színház színtársulatának operette ensembléje a vasárnap bemutatóra kerülő *Szirén* előadására. Az operettet, amelynek bájos, igazi Fall-muzsikája, a maga szelid Biedermayer hangulataival nem fog hatást tévesztetni, Kerner karmester tanítja be.

A cigányprimás. Vasárnap délután a Cigányprimás kerül színre. Ennek a nagy tetszéssel fogadott operettének ez a délutáni előadása újabb bizonyítéka annak, hogy Erdélyi színgazgató mily intenzíven számol a közönség óhajával.

REPORTÁR

Debreceni válogatottak.

Odaát Debrecenben nem kisebb lelkesedéssel készülnek a vasárnapi városközi footballmérkőzésre, mint itt Nagyváradon. A debreceni válogató bizottság is elvégezte munkáját és kitűnő csapatot állított össze. A nagyváradi csapat a papírforma szerint jobb, de ismerve a debreceniek szívósságát és lelkesedését, nem lehetetlen, hogy sikeresen fognak tudni ellentállani a mieink tulerjének.

A csapat tagjai Nagy centerhalf kivételével mindnyájan ismeretesek a nagyváradi sport közönség előtt, Nagy újabban tünt fel Debrecenben rendkívül erélyes és ügyes centerhalf játékaival, úgy hogy a válogatóbizottság egyhangulag beállította reprezentatív csapatba. A debreceni csapat esatársora is igen szerencsésen van megalkotva.

Jobboldala a DTE. baloldala a DKASE. kitűnő két esatárából áll s közepén Löbl mester fogja a centeresatár irányító munkáját végezni. Olyan erős csapat fog tehát

küzdeni a mieinkkel, amely bátran megüti egy fővárosi I. csapat nivóját s így a küzdelem a football sport minden szépségét fogja nyújtani. A mérkőzést Fejéri Ákos azt ismert kiváló fővárosi bíró fogja vezetni s már az ő szereplése maga is különös érdekességet kölcsönöz a vasárnapi reprezentatív mérkőzésnek.

A NAC választmánya ma, csütörtökön este fél 9 órakor a Szalon-kávéház külön termében ülést tart, melyre a választmány összes tagjait ezuton is meghívja *Pásztor Bertalan* főtítkár.

EGYESÜLETEK

A nőegyletek együttes nyári mulatsága. Nagyszabásu nyári mulatság lesz folyó évi július 22-én a nagyváradi Sport-téren. A nagyváradi atletikai club, a biharmegyei és nagyváradi, továbbá az izraelita és protestáns nőegyletek együttesen nagy szabásu jótékony nyári mulatságot rendeznek. A részletek megbeszélése és a program megállapítása céljából június 31-én délután 4 órakor a négy egyesület választmánya a Biharmegyei Casinóban értekezletet tart.

MULATSÁG

A gyermek majális.

A gyermek majálist csütörtökön május 29-én rossz idő esetén is meg fogjuk tartani a következő műsorral:

1. Felvonulás a Szent László-térre zászlók és jelző táblák alatt.
2. Felállítás oszlopokra a következő sorrendben: I. oszlop. Korona-utcai közs. fiú isk., oszlopvezető: Biczó János. II. Sánc-utcai közs. fiú isk. v: Eisele Sándor. III. Sánc-utcai közs. leányiskola, v: Fekete Mátyás. IV. Velencei közs. fiú és leányiskola a ref. képző gyakorló iskolája, v: Szabó Sándor. V. Velencei gör. kel. isk. Csillagvárosi vegyes és görög kath képző gyak. iskola, v: Dornyey Imre. Két cigánybanda. VI. Ór-utcai közs. leányiskola. Vezető: Balogh Károly. VII. Ór-utcai fiú ág. ev. fiú, v: Völgyi József. VIII. Külvárosi áll. fiú és leány, v: Simay Lajos. IX. Orth. izr. fiú és leányiskola, v: Lobermayer Gyula. Két cigánybanda. X. Réti áll. fiú és leányiskola, v: Rátkay Kálmán. XI. Olaszi közs. leány és neolog izr. vegyes iskola, v: Mártonffy István. XII. Velencei róm. kath. isk., r. kath. képző gyak. iskolája v: Szabó Imre. XIII. Újvárosi róm. kath., v: Zöldy Bertalan. XIV. Réti közs. fiú, v: Körtsmáros László.

3. Himnus. Énekli 4000 gyermek.
4. Kivonulás a Rhédey-kertbe.
5. A bejáratnál mozifelvétel.
6. Elhelyezkedés.

Szünet.

7. Tornagyakorlatok. A vörös sápkások felvonulása, bemutatja Biczó János az olaszi községi fiú iskola IV. osztályával. Líoni ellen vonulás.

8. Zsákba futás, szalámi és pereg versenyen.

9. Magyar nóták.

10. Fazéktörés.

11. Lepény evés.

12. Korona keresés a) egy tál vízben b) egy tál lisztben.

13. Játékok, lánc.

14. 6 órakor elvonulás.
Belépőjegy gyermekek részére 20, felnőtteknek 40 fillér. Családjegy 3 személyre 1 kor. A tiszta jövedelmet az építendő „Tanítók Háza” javára fordítják.

Bodnár János,
rendező biz. elnök.

Háziestély a Kath. Legényegyletben. Junius 1-én, vasárnap este háziestélyt rendez a Legényegylet világpostával egybekötve. Tisztelettel meghívja az egylet pártoló vendégeit az igazgatóság.

NYILTÉR

□ □ □

KORN és SCHUBERTH

toilet- és divat festőművészek
megérkeztek.

Műterem: **ERZSÉBET-LIGET**
INCZE-VILLA.

Rendelesek felvételi irodája
ideiglenesen: **SAS** passageban, „Pesti Tü-
kör” pol. napilap helyiségében.

Ujdonság!

Ujdonság!

Bármilyen kalapok és napernyők különleges művészies mosható festékekkel leendő megfestése.

Irodai órák: reggel 8-9-ig
                  délután 2-3-ig
                  este 7-9-ig

Szülők figyelmébe!!!

ajánljuk a „DONÁT-féle ker. magán-tanfolyamot” ahol mindazon tanulók, a kik az iskolában nem tudták a kereskedelmi tantárgyakat elsajátítani, okvetlenül — különös kipróbált módszer alapján — a kereskedelmi életben szükséges tudományt megszerezhetik. Különösen kiemeljük, hogy a kereskedelmi tantárgyakban: egy mint „egyszerű és kettős könyvvel”, magyar és német levelezésben, ker. számtanban, váltótanban

érettségire is előkészítünk.

Junius hó 1-én az összes tantárgyakban különösen gyors-, gép- és szépírással **új tanfolyam kezdődik.**

Egész nyáron át nyitva. — Beiratások naponta! A tanfolyam vezetője:

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

TANÜGY

□ □ □

Tanítói új illetmények. A legújabb, tanító fizetés rendezési törvények alapján Gyerkes Mihály székelyudvarhelyi tanító az állami, községi, felekezeti tanító az állami, községi, felekezeti stb. tanítókat egyaránt közelről érintő, — tanítói fizetések megállapításáról, azok kérvényezési módzatairól, a nem állami tanítói fizetésekhez megszövegezett kérvénymintákkal és mellékleti űrlapokkal ellátott gyakorlati utmuta-

tást állított össze és adott ki Tanítói Illetmények cím alatt.

Szerzőnek már az előző időkben kiadott és az egész országban általánosan használt hasontárgyu munkája nagy szolgálatot tett az 1907. évi államsegély kérvények helyes összeállításánál és ez alapon a tanítói fizetés kiegészítő államsegélyek gyors megnyerésénél s így ezen munkája is biztosítja, hogy az ösztanítókat, jelleg kölömbőség nélkül érdeklő új kiadványa az előbbihez hasonló gyakorlati értékű utmutató. Megrendelhető 2 kor. illetve mellékleti űrlapokkal együtt 3 kor előleges beküldése mellett Gyerkes Mihály ig. tanítónál, Székelyudvarhely. Ajánljuk az érdekelteknél, tanítók, gondnokságok, iskolaszékek, meleg figyelmébe.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

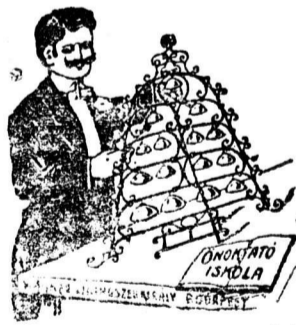
Áprilisi buza (1913.)	— — —	—
Májusi buza	— — —	10.72
Októberi buza	— — —	11.26
Áprilisi rozs (1913)	— — —	—
Októberi rozs	— — —	9.38
Májusi tengeri (1913)	— — —	8.13
Juliusi tengeri	— — —	8.07
Áprilisi zab (1913)	— — —	—
Októberi zab	— — —	8.33

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	822.—
Osztrák hitelrészvény	—	624.50
4%-os koronajárék	—	82.10
Osztr. magy. államv.	—	719.50
Jelzálogbank	—	430.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	519.—
Hazai bank	—	284.50
Magyar bank	—	555.50
Keresk. bank	—	3670.—
Rimamurányi	—	712.—
Salgótarjáni kőszén	—	764.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1063.—
Közuti vasut	—	652.75
Városi villamos	—	366.50
Adria	—	552.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ujdonság! Ujdonság!

Tündér harangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. Kovácsolt vas állványon, 15 összehangolt ezüsttémcsengővel van ellátva. Erős szép kivitelben, verőkkel, tokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona

Wagner a „Hangszer Király” országoszerle elismert elsőrendű hangszeráruházában BUDAPEST, JOZSEF KORUT 15. SZÁM.

Óvás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra.
Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. ügyvár. Bómer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása.
Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénzszerények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szerényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

**Egy test,
Két lélek.**

F. hó 29-én

mutatja be **negyedszer** az

Apolló színház

a kinematografia legnagyobb stíli alkotását. Ennek az abszolút művészi, szenzációsan érdekes mozgófényképnek

elsőbbbségi és kizárólagossági jogát az

Apolló színház

szerezte meg. A kinematografia történetében nevezetes korszakat jelent e páratlan mozgófénykép, a melyhez fogható nagystíli alkotást, a mozgófénykép-technika eddig nem produkált.

**Jegyek előre vált-
hatók a pénztárnál**

**Kedvezményes
jegyek
nem érvényesek!**

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kőtszerész üzlete Nagy-
Vár, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

szuszpenzorionok feesken-
dők és betegápolási cik-
keit, u. m. egyenestartók,
haskötők, ágytálcák, bidég,

anatómiai sérvkötők,

a melyek a sérvet ál-
landóan visszatartják, mű-
lábak és mű-
végtagok, támogatók, gummi cikkek, harisnyák stb. és
a még fel nem sorolható cikkek. Külön pró-
baterem női és férfi kizsgálásra.
Óriási nagyraktár. Tisztviselők és
iparosoknak árendedmény.

FIGYELEM!

«HEZ» arckrém 80 fillér
«HEZ» arczappan 80 fillér
«HEZ» arcpóder 80 fillér

3 drb. bármelyikből egyszerre rendelve a pénz elő-
zetes beküldésénél bérmentve. Diszkrétan küldi: «Hez»
illatszertár Budapest, VIII. Losonci-utca 13. szám.
Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

NYÍLT TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruháikat.

MOS!

gallér és kézelőket fé-
nyesre, csipke és szövet
fü gönyök, bútor szö-
velek, papi és egyen-
ruák vegyileg tisztít-
tatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

FONTOS!

«HEZ» kölnivíz 1 üveg 50 fillér, 3 üveg 1 kor. 80 fill.
«HEZ» kölnivíz fél liter 3 kor. «HEZ» kölnivíz 1 liter
5 kor. 50 fill. «HEZ» kölnivíz szappan 1 drb. 60 fill.
3 drb. 1 kor. 60 fill. A minőség elsőrendű voltáért
felelősséget vállalunk. Küldi: «HEZ» illatszertár
Budapest, VIII. Losonci-utca 13. Nagy árjegy-
zékünk ingyen és bérmentve.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek,
legelsőbb rendű fűszerárak

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné
elsőrangú fűszer- és csemege
kereskedésében szereshetők be.

Sürgős figyelmeztetés!

A tisztelt közönséggel van szerencsénk tudatni,
hogy az összes illatszer, pipereszappan, arckré-
mek, általában valamennyi kozmetikai és háztartási
cikkekéről szóló kimerítő 24 oldalas értesítőnk újabb
kiadása már megjelent; kérjük meghozatni. Ingyen
és bérmentve küldi szét a „Hez” illatszertár
vezetősége. Budapest, VIII., Losonci-utca 13.

Parfumerie „HEZ” illatszertár.

BUDAPEST, VIII. Losonci-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye
újabb reklámakelőre ösztönöz, melynek nyomán
tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembe-
szökőbb előnyöket biztosítunk.

Újabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)

1 drb. üvegtégely francia arc- és kézfinomító
1 drb. francia szappan (bármely illatban)
1 üveg francia parfum (bármely illatban)
1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
1 könyv (60 lap) angol pouderpapír
1 csomag dr. Heider-féle fogpor
1 drb. francia fogkefe (csontnyéllel)
1 csomag amerikai Shampoo hajmosópor
1 üveg valódi Johann Mária Farina kölnivíz
10 drb. szekrény- és ruhaillatosító (francia Sachet-lap)
összesen 19 drb. 2 korona 50 fillérért.
Szállítások naponta eszközöltetnek. Szétküldés: biz-
tos postakézbesítés érdekében vagy utánvét mellett,
minek költsége 84 fillér, vagy a pénz előleges be-
küldése ellenében, a mely esetben a 2 kor. 50 fillér
vételárhoz 72 fillér csatolandó. Csomagolási költséget
nem számítunk. Tizenhat oldalas illatszer és ház-
tartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve
küldjük.

Hölgyek,

kik önállóan fésülködnek, a divat legújabb
hajpótlék újdonságai minden variációban
raktáron, bármikor kipróbálhatók

Maison PÖLÖSKEI

női fodrásztermében

Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 4.

Telefon 11-73.

Telefon 11-73.

Szépségápolás.

Külön kozmetikai osztály, szépség-ápolás,
arc-gőz, villanyvibrációs, arcmassázs, arc-
rácok rövid kezelés után elsimulnak, arc-
hajakat villannyal végérvényesen eltávolítok.

Melocco Péter cementárugyár és
építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel
gyártott karmentős
portlandcement csöveket
az összes szabványos mé-
retekben és az ahhoz való idomdara-
bokat, csömöszölt és vasbetétes, vala-
mint portlandcement csöveket, küt-
gyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö-
és cementárugyár. Beton és
vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csa-
tornázását, hidak és
vizmedencék szak-
szerű építését. Na-
gyobb vállalatoknál **tervekkel és
költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Vas és

rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutá-
nyos árban kaphatók

a Rákóczi-ut 13. sz. alatti
gyári raktárban.

Hajfestészet.

Villany manicür.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csak ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz**. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-pudert és **kölniviz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

NEM MESE! Ha pattanása vagy szeplője a mi «Hez» CSODA szappanunktól el nem múlik, úgy pénzt kötelesek vagyunk visszaadni. 1 drb. «Hez» csodaszappan 2 kor. 50 fill., 8 drb. «Hez» csodaszappan 7 korona. Használati utasítás hozzájár. A pénz előzetes beküldésénél portó 30 fill., utánvételes küldésnél portó 84 fillér. Diszkrétan küldi: «Hez» illatszertár Budapest, VIII. Losonci utca 13. Nagy árjegyzékünk ingyen és bérmentve.

Hímzés, Csipke áruk nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. férfilag ínom 194 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóci-ut 14. volt Apolló mellett.

Építész és házi urak szives figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY szerelő, épület-, diszmű-badogos, vízvezeték-berendező és esaternazási vállalata Nagyvárad. Koltzsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szagtalan angol klozettek felszerelését, házi csatornák szakszerű elkészítését, kőfaragó és beton műkö vállalkozók, homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kitüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal TELEFON 579. házhoz jövünk. TELEFON 579

CSÉPLÉSHEZ!

gőzekéhez és mindennemű ipari célokra leggazdaságosabb elsőrendű :: **S Z E N E K B E N** :: előnyös ajánlattal szolgál azonnal és későbbi szállításokra

UJVÁRI JÓZSEF

szénnagykereskedő

Nagyvárad, Uri-utca 14. Interurbán 431.

A **jó bornak** nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésű borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalui és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítenek. Valódi angol szövetek.

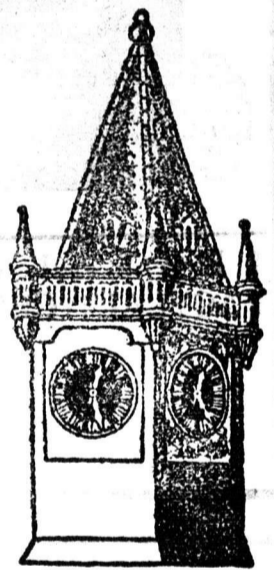
Helyi és vidéki telefon 980.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégebb és legmegbízhatóbb toronyóra

készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. **Villanyerő berendezés.**

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévíz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultan, javultan a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű étkezés, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pörközettel hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirat, interurbán telefon, állandó gyógyszertár a fürdő telepen. Prospektust küld az

Igazgatóság.

FEDÁK SÁRI és KIRÁLY ERNŐ MULAT és a
MÁJUSI SZENZÁTIÓS MŰSOR COLUMBIA LEMEZEN

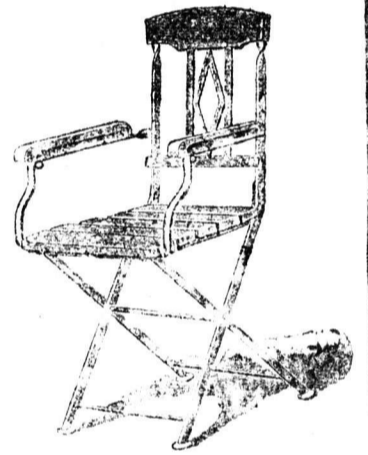
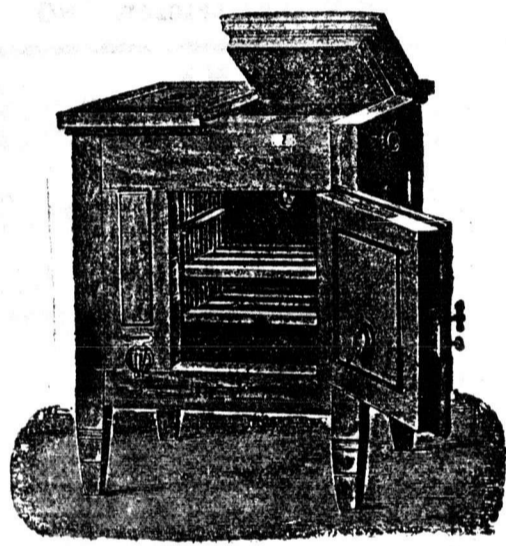
KIZÁRÓLAG LŐRINCZ cégnél BÉMER-TÉR
TELEPHON 12-68.

Legnagyobb választék lemezekben.

GRAMOFONOK-EUFONOK

eredeti gyári árakon.

Gramofonokat szakszerűen javítok.

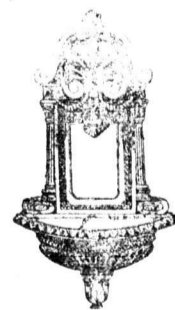
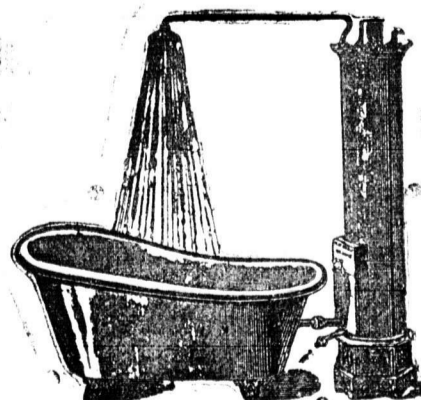
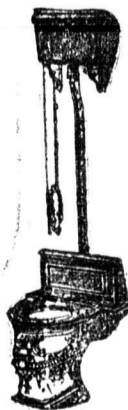

JÉGSZEKRÉNYEK | kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz,
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK | asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek
vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

BALOGH JÁNOS bádogos és vízvezeték berendező telepe
Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488. Iri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jónevű
üzletemre, ahol e szakmát a vágó mindennemű munkálatokat ugymint eddig, a legpon-
tosabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve
kiváló tisztelettel
Balogh János.